

tisk fra starten sagt, at vi var parate til at gøre præcis det samme igen, og det har jeg sagt i meget, meget lang tid, og det er ikke at stå i kø ved håndvasken. Jeg synes, at det er en dårlig måde at sige det på, og det er fuldstændig unfair.

Jeg vil lige igen tilbage til det her med det om den ultimative sorg. Det er jo det, som rammer den enkelte familie, der mister en pårørende. Den familie oplever den ultimative sorg. Vi andre oplever jo ikke den sorg, når der er en person, vi ikke kender, der dør. Vi bliver kede af det på de pårørendes vegne og forstår den sorg, de gennemlever. Men den sorg er jo ultimativ for dem. Den kan man ikke bare sådan gange op med 60.000 og sige, at der har man så en ultimativ sorg gange 60.000. Det er absurd snak.

Den fg. formand (Lissa Mathiasen):

Ja tak, tiden er gået. Værsgo til ordføreren.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Men man er jo nødt til, når man tager en beslutning, som hr. Søren Espersen står ved, hvilket er fair nok, at forholde sig til det og spørge: Er konsekvenserne af det her noget, man ville? Nej, det tror jeg ikke. Jeg tror ikke, at nogen har været så onde i det danske Folketing, at man har villet det her. Man kunne så have lyttet til efterretningstjenesterne rundt om i verden, der forudsagde, hvad man risikerede at udløse med det her, bl.a. CIA i USA.

Det valgte man at overhøre. Måske skal man også nærmere kalde folk som Bush, Blair, Fogh og Søren Espersen for fantasier på den måde, at de troede, at de kunne dirigere en verden og beskrive en verden, som bare ikke havde ret meget med virkeligheden at gøre, og så overså de samtlige de kvalificerede advarsler, der var.

Nu udløste man så katastrofen, og det, vi beder om i debatten i dag, er at få belyst katastrofens omfang. Der synes jeg så, at det er en fantastisk situation, at de, som var villige til at udløse katastrofen – hr. Søren Espersen siger, at han vil gøre det igen – ikke er villige til at få omfanget af katastrofen belyst.

Kl. 16.55

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Den fg. formand (Lissa Mathiasen):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Forsvarsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Op-hold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

17) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 155:

Forslag til folketingsbeslutning om en freds- og forsoningsproces i Irak.

Af Rune Lund (EL) m.fl.

(Fremsat 12/4 2007).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Enhedslisten har fremsat et beslutningsforslag, hvorefter regeringen pålægges at arbejde for, at alle udenlandske tropper trækkes ud af Irak, og at der igangsættes en freds- og forsoningsproces samt øget genopbygning.

Alle her i salen er enige i, at vi må fremme forsoningsprocessen i Irak og øge genopbygningen. Men vi deler som bekendt ikke Enhedslistens ønsker om, at de udenlandske tropper straks skal forlade Irak. Det gør vi ikke, fordi den multinationale styrke er i Irak på invitation fra den irakiske regering og med et mandat fra FN.

Jeg skal i øvrigt her nøjes med at henvise til de drøftelser, som vi jo havde i sidste uge, om det fremtidige danske militærbidrag. Jeg vil også gerne henvise til dokumentet »Danmarks engagement i Irak«, der dels giver en opdateret fremstilling af situationen i Irak, dels nærmere præsenterer den kommende danske indsats. Dette papir er jo fremsendt til alle medlemmerne af Folketinget.

Det er et overordnet princip for regeringen, at vi ønsker at imødekomme de irakiske ønsker om assistance fra det internationale samfund og svare på FN's appel til det internationale samfund. Samtidig ønsker vi at yde en indsats, der er komplementær i forhold til den støtte, som

vores koalitions partnere, landene i regionen, FN og andre internationale organisationer yder. Den irakiske regering har en klar ambition om at overtage ansvaret for sikkerheden i hele Irak. Det er en ambition, som regeringen støtter. Den militære uddannelses- og træningsindsats bidrager ligesom kapacitetsopbygningen på det civile område netop til at skabe forudsætningerne for dette. Det er jo derfor, vi øger støtten til begge dele efter aftale med den irakiske regering.

Enhedslisten foreslår, at den multinationale sikringsstyrke i hvert fald i en overgangsperiode skal erstattes af FN-styrker med blå baretter. Samtidig siger Enhedslisten, at det er en afgørende forudsætning, at det er irakerne, der skal bestemme, hvad der skal ske i Irak. Disse to ting hænger ikke sammen, for irakerne ønsker jo ikke, at FN skal påtage sig den opgave. Og jeg har faktisk drøftet denne opgave med Kofi Annan, da han var generalsekretær, og han mente ikke, at der var basis for blå baretter.

FN har jo netop givet opgaven til koalitionen under amerikansk-britisk ledelse. Irak har bedt koalitionspartnerne om fortsat bistand på udvalgte områder, særlig til en styrket træningsindsats, og derfor har FN's Sikkerhedsråd med sikkerhedsrådsresolution 1723 forlænget be-myndigelsen af den multinationale styrke indtil udgangen af 2007.

Lad mig så kommentere et andet af Enhedslistens bud, forslaget om støtte til demokratiske og folkelige kræfter i Irak. Enhedslisten vil styrke græsrodderne i det irakiske samfund for at bygge et solidt demokrati op fra neden, og det er en fremragende idé. Den er bare ikke ny. Det har vi været i gang med i årevis. Vi har støttet irakiske ngo'er og menneskerettighedsorganisationer. Vi har støttet kvindelige meningsdannere, og de har været på besøg i Danmark. Alt det har længe udgjort en del af den danske bistand til Irak.

Også fremover vil regeringen støtte det irakiske civilsamfund. Samtidig har vi også hjulpet til med opbygning af demokratiske institutioner ved at bidrage til afholdelsen af valg, til arbejdet med at udforme en forfatning og ved for nylig at invitere en delegation fra det irakiske parlament på besøg i Danmark. Regeringen har således valgt en tostrengt tilgang ved både at støtte de nye institutioner og det irakiske civilsamfund.

Finansudvalget har, som jeg nævnte før, den 25. april tiltrådt aktstykkerne 105 og 106, hvorved der afsættes yderligere 90 mio. kr. til genopbygning af Irak i perioden frem til slutningen af

2008, og 100 mio. kr. til afhjælpning af de akutte humanitære udfordringer for de irakere, der lever som internt fordrevne i selve Irak eller som flygtninge i Iraks nabolande. Beløbet er for 2007. Og vi har altså i den aftale, vi har med Dansk Folkeparti, S og R, sagt, at vi kan bruge op til 100 mio. kr. næste år til den humanitære opgave for flygtningene. Dermed var Danmark den største bidrager til UNHCR's appel om midler til aktiviteter i 2007 for at beskytte flygtede irakere i Syrien, Jordan, Libanon, Egypten og Tyrkiet samt internt fordrevne i Irak. Desuden forventer vi som sagt at bruge op til 100 mio. kr. næste år til formålet.

Kl. 17.00

Enhedslisten foreslår, at man giver et årligt beløb, der er på niveau med de udgifter, der har været anvendt til den militære indsats. Ifølge min forståelse er det forslag udtryk for en lidt forfejlet opfattelse af irakernes behov. Irak har store oliereserver og derfor på sigt et stort økonomisk potentiale. På den irakiske finanslov for 2007 udgør det irakiske investeringsbudget ca. 10 mia. US-dollar. I 2006 var der afsat et beløb på ca. 6,2 mia. US-dollar til investeringer, men mindre end 40 pct. af midlerne blev brugt.

Der er altså rigelige midler til rådighed, hvis man kan få dem i omløb på trods af sikkerhedssituationen. Irakerne har midlerne til at investere i deres eget land, men de mangler administrativ kapacitet og den fornødne sikkerhed. Derfor har vi omlagt bistanden, så vi flytter fokus fra projektgennemførelse i Basraprovinen til kapacitetsopbygning af de centrale myndigheder i Bagdad, så de kan få anvendt deres rigdomme og få skabt beskæftigelse.

Vi oprettede et teknisk rådgiverkontor under ambassaden i Bagdad. Det er hjælp til selvhjælp i overensstemmelse med irakernes ønsker. Det internationale samfund har demonstreret stor opbakning til de irakiske initiativer til at sikre en positiv udvikling i Irak. Det er senest sket ved møderne i Egypten den 3. og 4. maj i år, hvor den freds- og forsoningskonference, Enhedslisten foreslår skal finde sted, i realiteten altså allerede har fundet sted.

Enhedslisten giver ikke udtryk for tiltro til den irakiske regerings evner til at tage initiativer og handle selvstændigt. Enhedslisten foreslår at oprette et irakisk råd, der skal sætte en proces i gang, der enten fører til en ny grundlov eller til en politisk aftale om nedsættelse af en grundlovgivende forsamling. Jeg forstår egentlig ikke, hvorfor Enhedslisten ønsker at rulle den politi-

ske overgangsproces, der har stået på i 4 år, tilbage til start. Forslaget indebærer jo et fornyet diktat udefra om, hvordan irakerne skal lede deres land. Og Enhedslisten har altså totalt overset, at Irak har en grundlov, der er vedtaget ved en folkeafstemning, og at Irak er i gang med at forberede en ny.

Irakerne har været igennem en demokratisk proces, hvor det irakiske folk ved indtil flere lejligheder har stået i stemmeboksen og haft indflydelse på deres egen fremtid. Det må vi da respektere. Det er ikke Enhedslisten, der skal styre Irak, det skal irakerne selv. Vi vil støtte irakerne i at komme videre ad den vej, de selv vælger at gå.

Regeringen bakker op om forsoningsprocessen i Irak, og jeg skal ikke lægge skjul på, at stilstanden i forsoningsprocessen er utilfredsstillende. Derfor bidrog Danmark ved mødet i Sharm el-Sheikh her den 3. maj 2007 til at lægge ekstra pres på den irakiske regering for at foretage den nødvendige forsoning og inkludering af alle. Men der er altså en vis fremdrift i lovgivningsarbejdet i Bagdad, og vi skylder vores irakiske parlamentariske kolleger, der nogle gange arbejder med livet som indsats, at fortsætte støtten til at udvikle det unge irakiske demokrati i en bæredygtig retning.

Den støtte, regeringen ønsker at give Irak, har to overordnede mål. Det ene er at hjælpe irakerne til selv at overtage ansvaret for deres egen sikkerhed, og det andet er at støtte den folkevalgte regering i forbindelse med genopbygning af landet, herunder støtte til et bæredygtigt demokrati. Fremdrift i forsoningsprocessen er et vigtigt element i opfyldelsen af disse mål.

Enhedslistens forslag er på nogle punkter ude af trit med irakernes egne ønsker. Nogle af ideerne er for længst i gang med at blive gennemført, og nogle ideer går altså ud på at rulle den demokratiske proces i Irak tilbage. Derfor må jeg på regeringens vegne opfordre til, at beslutningsforslaget forkastes.

Den fg. formand (Lissa Mathiasen):

Tak. Der er ønske om en kort bemærkning. Hr. Rune Lund, værsgo.

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

Det her forslag om en freds- og forsoningsplan er ikke et færdigt forslag fra Enhedslisten – det er jo irakerne, der bestemmer i Irak – men det bygger selvfølgelig på nogle af de erfaringer,

som vi har fået efter 4 års krigsførelse i Irak. Man må spørge sig selv: Hvordan synes udenrigsministeren selv det går?

Det går ikke særlig godt. Der er borgerkrig i Irak. Så en af forudsætningerne for, at de her ting overhovedet vil kunne lade sig gøre, er, at den nuværende strategi og den nuværende udenlandske militære tilstedeværelse ophører, sådan at man derefter vil kunne igangsætte nogle af de her initiativer.

Man må også sige, at der da helt klart er nogle initiativer i det her, som går langt videre end det, regeringen vil. Niveauet for krigsskadeserstatning her er jo langt større, fordi forslaget går ud på, at man skal fortsætte med at bruge den samme sum penge, man bruger på militær i dag, fremover, bare i stedet for på civil genopbygning og krigsskadeserstatning og på hele flygtningeproblematikken.

Hvordan synes udenrigsministeren egentlig det går med den nuværende situation og genopbygningsindsats?

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Det er jo sådan med hr. Rune Lund, at han kan stille de samme spørgsmål hele tiden. Altså, det her spørgsmål: Hvordan synes du selv det går? stiller hr. Rune Lund konstant. Jeg har egentlig hørt ham stille det i hver eneste debat. Prøv dog lige at bruge Folketingets tid lidt bedre i stedet for bare at promovere hr. Rune Lund ved at sige det samme hele tiden.

Der er ting, der går dårligt, og der er ting, der går bedre. Lad mig sige, at indkomsten pr. indbygger er steget fra et lavpunkt på omkring 480 US-dollar i 2003 til 2.060 US-dollar i 2007. Lad mig sige, at hvor der i starten af 2003 ikke fandtes nogen form for uafhængige medier, var der i marts 2006 54 kommercielle tv-stationer, 114 kommercielle radiostationer og 268 uafhængige aviser og tidsskrifter. Hvor der i maj 2003 ikke var nogen dommere uddannet i henhold til moderne retsstandsprincipper, var der i januar 2007 ca. 800 uddannede dommere. Det er dog bedre end 0. Den officielle arbejdsløshed i Irak lå i 2003 på 50 pct. I december 2006 var den på mellem 25 og 40 pct., afhængigt af hvor man målte den henne.

Kl. 17.05

Så der er altså fremgang, og der er tilbagegang. Tilbagegangen kan vi jo alle se, men fremgangen er den, hr. Rune Lund har svært ved at få øje på.

Den fg. formand (Lissa Mathiasen):

Hr. Rune Lund for en sidste kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

Når jeg spørger, er det, fordi jeg godt kunne tænke mig, at udenrigsministeren ville give et overordnet billede af, hvordan han synes det går.

Så nævner udenrigsministeren nogle enkelt-elementer, hvor man kan sige, at der er der tale om nogle fremskridt. Det anerkender jeg gerne. Men når man ser det store billede, hvordan ser det så ud? Der synes jeg ikke, det går særlig godt, og det er det, som jeg synes udenrigsministeren skulle forholde sig til.

Udenrigsministeren går altid ned på mikroplan, når man stiller ham det her spørgsmål. Det er derfor, jeg stiller det flere gange. Jeg håber, at udenrigsministeren på et tidspunkt vil give sin mening til kende om, hvordan han synes det går, hvis han skal male med den brede pensel.

Men jeg kunne da godt tænke mig så at spørge til en af de ting, som indgår i Enhedslistens forslag til en freds- og forsoningsplan, og det er vedrørende flygtningesituationen, hvor der jo er 4 millioner flygtninge. 2 millioner af dem er flygtet ud af Irak, 750.000 af dem befinder sig i Jordan, et land med omkring 5 millioner indbyggere. Danmark modtog 13 irakiske flygtninge i 2006. Er det virkelig nok? Synes udenrigsministeren, at det er nok?

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Hr. Rune Lund synes aldrig, han får svar, og de svar, der gives, vil aldrig nogen sinde være tilfredsstillende for hr. Rune Lund. Hr. Rune Lund vil bare sige, at han ikke har hørt dem. Jeg har sagt hundrede sytten gange, hvor der er fremgang og tilbagegang. Men jeg siger det af hensyn til Folketingstidende og ikke af hensyn til hr. Rune Lund, for han vil ikke høre efter.

Det, der er det afgørende her, hvis jeg skal give det overordnede billede, er, at Iraks regering er muligheden for at få et demokratisk, moderne Irak. Der er kræfter, som jeg også sagde ved forrige debat, hvor hr. Rune Lund heller ikke hørte efter, der prøver at undgå dette. Der er ekstremister på begge sider, som er skyld i den etniske konflikt, den religiøse konflikt, som har ført til fordrivelsen, til internt og eksternt fordrevne. Det er derfor, vi sætter disse 100 mio.

kr. af – plus penge næste år. Det har hr. Rune Lund hørt flere gange.

Der er kræfter, som ikke vil have demokratiet til at virke; det er de totalitære kræfter, som gør alt, hvad de kan, for at undgå dette. Og som jeg sagde i sidste debat, er det dem, der f.eks. sørger for at fordrive så mange læger, de kan, så samfundet bryder sammen. Så hr. Rune Lund har fået besked, men han har også fået besked om, hvem det er, der modarbejder udviklingen. Og vi vil ikke svigte de demokratisk valgte i Irak.

Den fg. formand (Lissa Mathiasen):

Tak til ministeren. Så går vi i gang med ordfører-rækken, og den første ordfører er fru Gitte Lillelund Bech.

Gitte Lillelund Bech (V):

Så tager vi en Irakdebat endnu en gang. Jeg må da sige til Enhedslistens ros, for man skal jo også rose en gang imellem i Folketingssalen, at vi da er enige i formålet. Fra Venstres side ønsker vi også fred og forsoning i Irak. Det har vi ønsket hele tiden. Det er derfor, vi er i Irak den dag i dag. Vi er der nemlig for at bidrage til at skabe suverænitet og politisk autoritet, og missionen har hele tiden været klar: Irakerne skal overtage, så snart det er muligt. Vi skal ikke være i Irak længere, end irakerne ønsker os der, og vi skal bidrage til genopbygningen af landet til støtte for den irakiske folkevalgte regering.

Målet har været at skabe en irakisk politisk autoritet, der kan udgøre den suverænitet, som er vigtig for Irak at opnå. Der er gennemført demokratiske valg i Irak; der er udarbejdet og vedtaget en grundlov for Irak; der er indsat en demokratisk valgt regering, lokale folkevalgte provinsråd, bystyrelser; der er gennemført her folkevalgte organer indsat embedsmænd; og vi har rent faktisk bidraget til at uddanne og også nu hjælpe med at uddanne politi, sikkerhedsstyrker og embedsmænd. Irakerne bliver hver dag trænet i at tage vare på egne opgaver, og det har den effekt, at det rent faktisk bliver besvaret med reel autoritet.

Rent sikkerhedsmæssigt forventer vi, at den sidste provins overdrages til de irakiske myndigheder her i anden halvdel af 2007, nemlig Basraprovinsen, og derfor er det naturligt, at vi så i øvrigt også ændrer den danske indsats.

Alt det ville jo ikke give mening, hvis vi, når irakerne kommer og siger til os, at nu er de klar til at overtage autoriteten selv, så siger: Nej, det vil vi sådan set ikke være med til.

Enhedslisten har gjort sig ufattelig mange tanker i det her beslutningsforslag, tanker om fred og forsoning og genopbygning, men for at være ærlig synes jeg, at der er skudt meget ved siden af. Jeg vil kommentere nogle enkelte af de konkrete forslag, som ligger, og som ikke kun er på tankestadiet. Ifølge Enhedslisten er det nødvendigt med fredsbevarende FN-styrker, der kan fungere som en tillidsskabende foranstaltning mellem hidtidige fjender. Det harmonerer i hvert fald ikke i min verden med, at irakerne selv allerede nu har større og større autoritet, og det harmonerer slet ikke med, hvad Enhedslisten selv skriver lidt senere i beslutningsforslaget, nemlig at irakerne skal være herrer i eget hus.

Kl. 17.10

Enhedslisten skriver i forslaget:

»Det er en forudsætning for fred, at de udenlandske tropper trækkes hjem straks.«

Igen er det at underkende irakerne, for som det er i dag, siger irakerne, at de ønsker en reduktion af de internationale styrker, når de er klar til selv at tage over sikkerhedsmæssigt. Og det er lige præcis det, som er hele tanken; irakerne skal overtage, så snart det er muligt.

En tredje ting, jeg vil fremhæve i forslaget er, at det ifølge Enhedslisten er meget vigtigt at få oprettet et irakisk råd. Formålet med rådet skal være at sætte den politiske proces i gang, som enten skal føre til en ny grundlov eller til en politisk aftale om nedsættelse af en grundlovgivende forsamling.

Altså, jeg må være helt ærlig og sige: Heller ikke her lader Enhedslisten irakerne være herrer i eget hus, tværtimod. Det er en lodret underkendelse af den demokratiske proces, der foregår i Irak i dag, og som er foregået siden 2003. Jeg spørger bare: Hvad med den eksisterende nye grundlov i Irak; en grundlov, der er udarbejdet og vedtaget af irakerne selv?

Ja, ja, det er fine tanker fra Enhedslistens side, men hvad om man tog del i virkeligheden? Vi ønsker fra Venstres side på ingen måde at støtte det her beslutningsforslag. Formålet er ædelt nok, men metoderne kan vi bestemt ikke støtte.

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

Fru Gitte Lillelund Bech kan ikke have læst forslaget helt grundigt, for der står, at irakerne skal bestemme i Irak. Derfor er ideen om FN-tropper en mulighed, men det er jo ikke et krav, og ingen fra Enhedslisten kommer og løfter pegefingeren

og siger: Sådan og sådan skal I gøre i Irak. Det samme gælder også i forbindelse med det råd, som kan nedsættes som en grundlovgivende forsamling.

Men jeg tror da også, at fru Gitte Lillelund Bech måske delvis kan erklære sig enig i, at den proces, som har ført frem til den nuværende grundlov, jo også har været en proces, som startede, da der var en besættelse og der ikke var etableret en irakisk regering – det var på det tidspunkt, processen startede. Og så kan man sige, at det rigtige afsæt for en sådan debat ikke har været til stede, i hvert fald ikke set med Enhedslistens øjne.

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Jeg har bare meget, meget svært ved at forstå, hvad Enhedslisten så vil, når man opfordrer irakerne til, at de skal nedsætte et irakisk råd. For mig at se er det, Enhedslisten gør, lige præcis at underkende den demokratiske proces, der foregår i Irak i dag, og som er foregået siden 2003.

Jeg synes, det har været enormt positivt at opleve de valg, der har været i Irak, fordi der rent faktisk har været enormt høje stemmeprocenter og der har været folk, der har stillet sig op i kø, selv om sikkerhedssituationen har været meget faretruende. Der har været trusler om, at man ville bombe valgstederne og sådan noget lignende. Folk har stillet sig i kø og ventet i flere timer for at komme til at stemme. Folk har stemt om, og et meget, meget stort flertal har stemt for den grundlov, som irakerne har i dag. Og jeg synes sådan set, Enhedslisten med det her forslag underkender det her med, at irakerne skal være herrer i eget hus, så jeg kan simpelt hen ikke forstå det her forslag.

Den fg. formand (Lissa Mathiasen):

Tak. Den sidste korte bemærkning til hr. Rune Lund, værsgo.

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

Irakerne skal selv bestemme i Irak, det er der ingen tvivl om. Men grunden til, at vi fremsætter det her forslag, er, at vi kan se, at det mildest talt ikke går særlig godt i Irak. Det er også derfor, jeg bliver ved med at stille spørgsmål til udenrigsministeren om, hvordan han synes det går. Jeg kunne godt tænke mig at få et svar med den brede pensel. Jeg kan forstå, at fru Gitte Lillelund

Bech synes, det går enormt godt, og nævner alle de positive ting.

Jeg synes ikke, det går godt. Irak er et land i fuldstændig og total opløsning, og det står for mig fuldstændig klart, at der skal helt andre boller på suppen, hvis Irak skal drejes i en anden retning end den katastrofale retning, som landet går i i dag. Det er det, der er baggrunden for de her tanker.

Men jeg må konkludere, at fru Gitte Lillelund Bech synes, at det går den rigtige vej; det går opad, fremad, det går hurtigere, det går bedre. Jeg må bare sige: Det er ikke mit indtryk, at det er den vej, det går.

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Jeg tror sådan set, at det her er et udtryk for, at hvis vi tog et glas og fyldte det halvt med vand, så ville hr. Rune Lund se glasset som værende halvtomt, mens jeg ville se glasset som værende halvfylt. Jeg har simpelt hen en anden og en positiv indstilling til, hvad der sker i Irak, for det er den opfattelse, jeg har fået ved at tale med irakerne.

Jeg ved ikke, om hr. Rune Lund for nylig har talt med irakere, som kommer fra den nordlige del, den kurdiske del.

Der er en lille sjov anekdote: I forbindelse med sådan en reception – jeg tror, det var i går – hvor der var en hel del repræsentanter fra det kurdiske mindretal i nord til stede, blev det faktisk fortalt, at der er ufattelig mange af de drengebørn, der fødes der, som bliver opkaldt efter Bush. Det synes jeg sådan set siger lidt om, at man er så glad for og så tilfreds med det, der er sket i Irak i den nordlige del, fuldstændig ligesom man er det i den sydlige del, hvor jeg tilfældigvis har været.

Så derfor vil jeg sige: Jeg siger ikke, at det går supergodt alle steder i Irak, men jeg ser altså glasset som værende halvfylt og at det går den rigtige vej, mens hr. Rune Lund ser glasset som værende halvtomt.

Kl. 17.15

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Tak til ordføreren. Næste ordfører er hr. John Dyrby Paulsen.

John Dyrby Paulsen (S):

Det bliver jo spændende at se, hvor mange irakiske drengebørn, der kommer til at hedde An-

ders. Det vil vi vente med at se, det vil fremtiden vise.

Der er vel efterhånden ingen tvivl om, at krigen i Irak er vundet, men freden er langt fra – *langt fra* – vundet, nogle vil måske endda sige, at den er tabt. Så langt vil jeg ikke gå, men der er ingen tvivl om, at historiens dom over Irakkriegen bliver hård. Men det betyder jo ikke, at vi ikke kan forsøge at mildne den med nogle af de tiltag, vi gør nu, og under den debat, vi havde den 15. maj, var vi jo også inde på det område, og jeg synes, at vi er kommet et godt stykke ad vejen. Jeg synes i virkeligheden, der er mange gode tiltag.

Der er ingen tvivl om, at grundlaget for krigen var spinkelt. Det betyder ikke, at vi ikke alle sammen har et ansvar i det danske Folketing, selv om flertallet var spinkelt. Vi havde et ansvar, og det har vi fortsat. Det betyder også, at vi har et ansvar for den fortsatte udvikling i Irak. Det betyder også, at vi er forpligtet til at gøre en indsats på de områder, hvor vi kan, og hvor vi kan gøre en forskel. Det synes jeg også den debat og det forslag til vedtagelse, som vi havde, og den beslutning, som vi traf den 15. maj, er et udtryk for. Så jeg synes egentlig, der er sat mange gode skibe i søen.

Men det her er jo ikke enkelt. Situationen i Irak er ufattelig kompliceret. Jeg tror ikke, der er nogen som helst, der har bare et nogenlunde overblik over, hvad der sker i Irak, og hvad der skal til for at løse de problemer, vi ser i Irak.

Jeg synes, at Enhedslisten i virkeligheden fortjener ros for at forsøge at lave et udkast til en freds- og forsoningsproces i Irak. Jeg synes, at Enhedslisten kommer vidt omkring, og der er mange af tingene, vi jo godt hos Socialdemokratiet kan nikke bekræftende til, nikke genkendende til; det er nogle ting, vi selv har sagt før.

Men jeg er også bange for, at det desværre ikke er så enkelt, som Enhedslisten gerne vil gøre det til. Men jeg tror, og det har vi altid troet i Socialdemokratiet, at det, man kommer længst med, er internationalt samarbejde og at agere i internationale organisationer.

Det er også det, der lægges op til i beslutningsforslaget, men jeg tror ærligt talt, at vi er nødt til at gå meget længere ned i detaljerne og yde en meget større fælles indsats i Irak, og det gælder i øvrigt i lang tid fremover. Så vi kan godt nikke anerkendende til intentionerne og hensigten bag Enhedslistens beslutningsforslag, men vi kan ikke støtte det på det foreliggende grundlag.

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

Det, som forslaget går ud på, er sådan set ikke bemærkningerne forstået på den måde, ordføreren giver udtryk for. Med det forslag, som Enhedslisten har fremsat, forventer vi ikke, at hvis man støtter beslutningsforslaget som sådan, så æder man hele pakken, om jeg så må sige; det er ikke det, der ligger i forslaget. Men tak for de pæne ord i øvrigt, vil jeg gerne sige til hr. John Dyrby Paulsen.

Er der nogen ting i det her forslag, som Socialdemokraterne følte sig specielt inspireret af? Altså, f.eks. synes jeg, at den måde, som den danske regering har tacklet flygtningesituationen på, er katastrofal. Der er 4 millioner flygtninge i Irak, 2 millioner interne, 2 millioner eksterne – heraf 750.000 i Jordan, et land med 5 millioner mennesker, et land, som ikke har været involveret i den ulovlige Irakkrig. I Sverige vil man tage flere tusinde. I Danmark var tallet 13 i 2006. Var der ikke noget, man kunne gøre her som krigsførende part i Irak?

(Kort bemærkning).

John Dyrby Paulsen (S):

I virkeligheden tror jeg, man skal passe på med at sige: Jamen lige nøjagtig det her område er specielt. Der er mange områder, hvor tingene kan gøres bedre.

Jeg synes egentlig, jeg opsummerede det meget godt ved at sige, at freden har vi meget langtfra vundet, vi er måske endda ved at tabe den. Det gælder på flygtningeområdet, hvor der er mange tragiske skæbner; det gælder antallet af tab af menneskeliv; men det gælder så sandelig også hele udviklingen i Irak, både den demokratiske og den almindelige sundhedsudvikling og udviklingen i mulighederne for f.eks. børnene i Irak, om de så hedder Anders eller Bush, eller hvad de hedder. Så der er mange ting, der er særdeles problematiske, og jeg vil ikke fremhæve den ene frem for den anden.

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

Men jeg synes, at flygtningesituationen virkelig er en, som er meget alvorlig, og som man bliver nødt til at tage hånd om. Danmark har været med til at starte den her krig. Vi er medskyldige i det kaos, som er dernede nu.

Nogle af de tanker, som Enhedslisten fremlægger her, drejer sig jo om, at vi også tager et større ansvar for flygtningesituationen. Når

et lille fattigt land som Jordan kan modtage 750.000 flygtninge, selv om de overhovedet ikke er skyld i det kaos, der er i Irak, ville det så ikke være rimeligt, hvis man lukkede op for, at der kunne komme nogle flere irakiske flygtninge til Danmark, Danmark, et land, som er skyld i det kaos, der foregår i Irak? Vi foreslår 8.000-10.000 flygtninge til en start. Det synes vi er meget rimeligt, når der er kommet 750.000 flygtninge til Jordan. Men er det nogle tanker, som Socialdemokraterne vil være med til at arbejde videre med?

Kl. 17.20

(Kort bemærkning).

John Dyrby Paulsen (S):

Spurgt direkte om lige nøjagtig flygtningesituationen i Irak vil jeg svare, at det jo er fuldstændig rigtigt, at der er mange i nabolandene. Det er måske også der, det er smartest at håndtere mange flygtninge og sørge for at hjælpe dem. Vi har ikke nogen planer om at give adgang til 10.000 eller 15.000 irakiske flygtninge, eller hvor mange det måtte være, til Danmark. Jeg tror ikke, det er den smarteste måde at gøre det på. Det betyder ikke, at vi ikke har et ansvar, men måske kan vi i virkeligheden hjælpe flere og løfte det ansvar meget bedre ved at hjælpe dem i nærområderne.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Tak til ordføreren. Næste ordfører bliver hr. Søren Espersen.

Søren Espersen (DF):

Da jeg læste Enhedslistens beslutningsforslag, hvor det hedder, at »Folketinget pålægger regeringen at arbejde for, at alle udenlandske tropper trækkes ud af Irak, og at der igangsættes en freds- og forsoningsproces samt genopbygning af det krigsplagede Irak«, så var der ingen tvivl i mit sind om, at det forslag skulle Dansk Folkeparti give sin helhjertede støtte. For det er præcis det, som vi sammen med regeringen netop er i gang med, og at alle udenlandske tropper kommer ud, at Irak får fred, forsoning og genopbygning, er fortrinlige målsætninger.

Jeg blev glad, da jeg så det forslag, og tænkte, at nu var Enhedslisten indmeldt i kredsen af ansvarlige partier, indtil jeg læste bemærkningerne. Så blev min glæde af al for kort varighed og vendt til fortvivlelse over, at så megen enfoldighed kunne presses ind i så kort en tekst. Det var så virkelighedsfjernt og fortvivlende. Jeg ved ik-

ke, hvem der har fundet på Enhedslistens plan, som pompøst kaldes en ny strategi for fred i Irak, men jeg vil sige til hr. Rune Lund, at hvis jeg var medlem af Enhedslisten, så ville jeg gå lidt forsigtigt omkring med den, den skulle meget nødig ud i et større forum.

Punkt 1 siger, at alle udenlandske styrker skal hjem straks. Hvis vi nu forestiller os, at det sker – Enhedslisten vil nok tillade, at de knap 150.000 mand lige får en uges tid til at pakke kufferter, det bør de kunne nå – så er de ude næste fredag, det vil sige den 1. juni. Den 1. juni går Enhedslisten så i gang med det egentlige projekt. Fagbevægelsen skal styrkes, græsrodderne skal i gang med spændende projekter, et demokrati skal bygges op fra neden, kvindeorganisationerne skal på banen, der skal gang i beskæftigelsen, og man skal have vand og el.

Når det er klaret, kommer den store fredskonference. Jeg er ikke helt klar over, hvor i Bagdad den skal foregå, men det ved Enhedslisten sikkert nok, ellers finder græsrodderne ud af det. Alle skal med i konferencen, sunnier, shiaer, kurdere, militser, stammeledere og fagbevægelse. Efter konferencen skal alle, der har begået krigsforbrydelser, stilles for en domstol og dømmes. Det gælder, skriver Enhedslisten, alle dem, der har begået overgreb mod civile. Men vi hviler ikke på laurbærene, vi skal hurtigt videre, nu til oprettelsen af en sandhedskommission, som skal sikre oprejsning og erstatning til alle ofre. Det er en ædel tanke, og jeg håber også, at det projekt lykkes.

Her i Danmark skal vi også i gang. Vi skal forbedre Iraks miljø, og vi skal oprette en irakisk ombudsmandsinstitution. Der foreslår Enhedslisten, at det bliver Dansk Institut for Menneskerettigheder, der ordner det, og der er jeg sikker på, at sagen vil være i gode og trygge hænder.

Endelig skal vi så hente 10.000 irakiske flygtninge herop. Med det antal synes jeg nok, at Enhedslisten virker lidt fedtede og inhumane; det skuffer mig, at man ikke har sat et højere antal, det havde jeg forventet. Men jeg vil dog i parentes bemærke, at jeg ikke helt forstår, hvorfor nogen på det tidspunkt, hvor Enhedslistens projekt har kørt lidt, overhovedet vil flygte fra Irak. Det skulle der ikke være nogen særlig anledning til.

Jeg tror ikke, vi støtter forslaget.

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

Jeg beklager meget over for hr. Søren Espersen, at vi har fremlagt nogle visioner for, hvordan vi

mener at tingene burde være i Irak, og for, hvordan vi mener man kunne skubbe tingene i den rigtige retning. Hvis hr. Søren Espersen læser indledningen, så vil hr. Søren Espersen også se, at vi siger, at vi ikke gør os naive forhåbninger; vi ved godt, hvordan situationen ser ud i Irak i øjeblikket.

Det, vi kan se, er jo lige præcis, at den strategi, som også hr. Søren Espersen støtter, ikke går særlig godt. Der er borgerkrig – et land i total opløsning, i totalt kaos. Er det ikke en anledning for hr. Søren Espersen til ligesom at stille sig selv spørgsmålet, om man ikke i virkeligheden burde vælge en ny strategi, der virker? For den strategi, der bruges i øjeblikket, virker jo overhovedet ikke.

Kl. 17.25

(Kort bemærkning).

Søren Espersen (DF):

Nej, men altså, jeg vil sige, at det her projekt er så enfoldigt og så naivt, det håber jeg også fremgik af min ordførertale, at jeg faktisk mener – og det synes jeg ikke man kan tillade sig at sige i ret mange sammenhænge – at det er spild af Folketingets og regeringens tid, at man skal bruge energi på overhovedet at sætte folk i gang med at besvare noget som det her.

Det er altså så naivt at forestille sig, at de udenlandske tropper kan komme ud af Irak straks, og at så vil alle de her ting med græsrodsbevægelser og kvindebevægelser, som hr. Rune Lund skildrer, gå i gang. Altså, kan vi ikke blive fri for at skulle forholde os til den slags? Jeg synes, det er spild af tid.

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

Man kan sige, at nu har vi andre jo siden 2003 måttet slæbe rundt med Dansk Folkepartis og regeringens fuldstændig naive og fejlslagne strategi for Irak. Vi har gentagne gange måttet have debatter her i salen, fordi Dansk Folkeparti og regeringen har ført en strategi, som er endt med, at 655.000 irakere er døde, at Irak er et land i total opløsning, et land endt i borgerkrig med vold, mord, kidnapninger, voldtægt. Det er den strategi, som vi har måttet diskutere i over 4 år.

Så er vi nogle, der kommer og siger: Det her går på en forkert måde, er der er ikke nogen andre måder, man kunne gøre det på? Så fremlægger vi nogle visioner, nogle forslag til skridt i den rigtige retning. Det synes hr. Espersen så er useriøst. Jeg synes, at den måde, som regeringen

og Dansk Folkeparti har håndteret Iraksituationen på, er komplet tragisk og useriøs.

(Kort bemærkning).

Søren Espersen (DF):

Jeg kan bare sige, at der er en række seriøse kræfter i gang, ikke mindst i Irak, der forsøger at få det her projekt til at hænge sammen, og som gør deres bedste og føler, at de kæmper sig op ad bakke den ene dag, og så rutsjer de ned den næste dag igen på grund af det, der foregår med terrorisme og folk, der strømmer til.

Skulle man præsentere dem for det her makværk og så stadig væk have en nogenlunde seriøsitet i behold? Er det ikke at gøre nar af dem at komme med sådan noget som det her? Hvad kan man bruge det til? Jeg synes altså ikke, det er umagen værd.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Jeg siger tak til ordføreren og beder den næste ordfører, hr. Lars Barfoed, komme på talerstolen.

Lars Barfoed (KF):

Da jeg læste det her beslutningsforslag, tænkte jeg såmænd lidt over, hvor den tekst mon kom fra. Så var det, jeg tænkte, at det jo er eksamens-tid i øjeblikket; man kunne godt forestille sig, at der enten i dansk stil eller i samfundsfag i måske 9. klasse havde været sådan et spørgsmål: Hvordan ville du selv løse problemerne i Irak, hvis det var dig, der skulle gøre det? Så kan man se for sig, at eleven har sat sig ned og har sagt: Nu skriver jeg simpelt hen otte punkter. Først skal soldaterne hjem, så er der ikke nogen, der slås længere dernede, og så skal de alle sammen mødes og snakke om det. De skal nedsætte et råd, og så snakker de om, hvordan det hele skal gøres. Og så giver vi dem nogle penge, sådan at de kan genopbygge landet, og så kommer det hele til at gå godt. Det kunne man egentlig godt se for sig til sådan en opgave i dansk stil i folkeskolen.

Men det er jo nok ikke sådan, det er gået til – det kan Enhedslisten nok bedre fortælle selv. Under alle omstændigheder synes jeg, at der i virkeligheden er en underlig klang af imperialismen og kolonihiermentalitet over forslagene fra Enhedslisten. Altså, man mener i virkeligheden at vide bedre end irakerne selv – og i øvrigt også vide bedre end alle andre. Derfor har man følt, at man måtte delagtiggøre alle os andre i, hvordan tingene egentlig skulle ordnes.

Så skriver man her i spalte 2 på side 2, at det er en afgørende forudsætning for alle forslag i dette forslag – for alle forslag, det står der – at det er irakerne selv, der skal bestemme, hvad der skal ske i Irak. Og så kommer der ellers en lang række forslag, hvor man vil diktere irakerne, hvordan det hele skal klares; f.eks. starter man med at sige, at de udenlandske styrker skal trækkes hjem straks. Det er jo stik imod, hvad den irakiske regering selv ønsker.

Kl. 17.30

Så er der nogle forslag om noget, som vi egentlig gennemfører i forvejen, hvilket udenrigsministeren også har været inde på. Vi støtter i forvejen forskellige kræfter i Irak, der kan bidrage til at bygge samfundet op. Man siger også, at der skal indkaldes til en international fredskonference. Sådan en har der lige været. Og så vil man have, at irakerne skal nedsætte et irakisk råd med deltagelse af alle irakiske parter, der ønsker at deltage i en fredelig og demokratisk udvikling af landet. Altså, her vil man igen bestemme, hvordan irakerne skal løse problemerne. Man ved bedre end irakerne selv. Man vil også ophæve alle de kontrakter, som irakerne har indgået. Der ved man også bedre.

Altså, hele forslaget er gennemsyret af, at man vil gennemføre forskellige tiltag, der er i direkte og lodret strid med, hvad den irakiske demokratiske regering selv ønsker, på trods af at man som indledning siger, at det er en afgørende forudsætning for alle forslag i dette forslag, at det er irakerne, der skal bestemme, hvad der skal ske i Irak. Jeg skal så bare hilse og sige, at der så ikke er nogen af dem, der bliver gennemført, for de er stort set alle sammen i strid med det, irakerne selv ønsker, og de, der ikke er i strid med det, irakerne selv ønsker, er nogle, som vi i forvejen er i gang med at gennemføre i samarbejde med irakerne selv.

Jeg tror ikke, jeg behøver at sige, at Det Konservative Folkeparti ikke kan stemme for dette beslutningsforslag.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Der er et enkelt spørgsmål, og det kommer ikke overraskende fra hr. Rune Lund.

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

Jeg vil kommentere to ting. De udenlandske tropper, der er der, er også de danske tropper, og de danske tropper bestemmer vi jo om skal være dernede eller ej. Og det er jo indlysende for en-

hver, at de udenlandske troppers tilstedeværelse er en del af problemet og ikke en del af løsningen, medmindre hr. Lars Barfoed da synes, det går enormt godt dernede lige i øjeblikket.

Jeg vil også gerne lige kommentere det, hr. Lars Barfoed sagde om genforhandling af kontrakter. Jeg ved ikke, om hr. Lars Barfoed er klar over, at mange af de kontrakter, som er blevet indgået, er indgået under den midlertidige administration, hvor amerikanerne sådan set ikke som besættelsesmagt har myndighed til at indgå den slags aftaler. Derfor er det meget rimeligt, hvis man giver irakerne muligheden for at kunne genforhandle disse aftaler, specielt hvad gælder nogle af de ekstremt fordelagtige aftaler, som store amerikanske selskaber har lavet.

(Kort bemærkning).

Lars Barfoed (KF):

Hvis der er noget galt med de kontrakter, som ligger til grund for en del af genopbygningen af Irak, så synes jeg da, at de nærmeste til at vurdere det må være irakerne selv snarere end Enhedslistens medlemmer af det danske Folketing. Altså, irakerne kan nok bedre selv vurdere de ting end Enhedslistens medlemmer af Folketinget.

For så vidt angår tropperne, er det jo tropper, der hviler på et FN-mandat. Det er tropper, der er der, fordi den irakiske regering selv ønsker, at de skal være der.

Vi har så indgået en aftale med den irakiske regering om, at vi nu begynder at trække vores tropper tilbage og stort set trækker dem alle sammen tilbage bortset fra dem, der bliver i forbindelse med helikopterassistancen, som jeg forstår Enhedslisten også er imod, selv om de egentlig kun skal lave overvågningsopgaver.

Når irakerne i øvrigt gerne vil have, at tropperne bliver dernede, er det sådan set, fordi irakerne mener, at de trods alt – på trods af al den urolighed, der er – yder en vis form for beskyttelse, som irakerne ikke selv kan levere endnu. De løser simpelt hen nogle sikkerhedsopgaver, som irakerne endnu ikke selv kan løse, ikke mindst i Bagdadområdet.

Der ønsker hr. Rune Lund altså at diktere irakerne, at den beskyttelse skal de ikke have længere, på trods af at de selv gerne vil have den. Det er ikke at lade irakerne bestemme selv. Det er at mene, at Enhedslistens medlemmer af det danske Folketing ved meget bedre end irakerne selv.

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

Det er danske soldater udsendt af det danske Folketing. Jeg vil tillade mig den luksus at lave en analyse af situationen i Irak, tillade mig den luksus at have en mening om, hvorvidt de tropper skal være dernede eller ej, når det er danske soldater. Det er en ting.

En anden ting er, om det, hr. Lars Barfoed siger om de indgåede kontrakter, skal forstås sådan, at når de amerikanske tropper på et tidspunkt er ude, og hvis den irakiske regering – den, der måtte være der på det tidspunkt; vi må se, hvordan Irak ser ud – så på det tidspunkt kommer med et ønske om at genforhandle de kontrakter, så er det et ønske, som Det Konservative Folkeparti til alle tider vil bakke op om?

(Kort bemærkning).

Lars Barfoed (KF):

Det er de mest utrolige spørgsmål, hr. Rune Lund stiller – fuldstændig hypotetiske spørgsmål. Altså, jeg konstaterer bare, at jeg tror, at vi skal overlade det til irakerne selv at tage initiativ til genforhandling af kontrakter. Hvis det er sådan, at kontrakterne ikke er gode nok, så tror jeg da nok, at irakerne skal være voksne nok til selv at tage de kontrakter op til genforhandling, hvis det er det, de mener der er brug for.

Hvad der så er rimeligt i en eller anden hypotetisk situation, som hr. Rune Lund forestiller sig, skal jeg ikke tage stilling til her.

Kl. 17.35

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Jeg siger tak til ordføreren. Så er det ordføreren for forslagsstillerne, hr. Rune Lund.

Rune Lund (EL):

Det her forslag, B 155, som Enhedslisten fremsætter, er fremsat for at prøve at få en diskussion af, hvordan vi kan gribe genopbygningsindsatsen i Irak an på en anden måde end den måde, som den bliver udført på i dag.

For når man ser på, hvordan situationen er i dag, må man sige, at Irak er et land præget af borgerkrig, i total opløsning, i kaos; et land, hvor der foregår voldtægt, mord, kidnapninger, røveri osv. hver evig eneste dag. Og det foregår hele tiden, det foregår lige nu, mens den her debat foregår i Folketinget.

Det er altså en skrigende nødvendighed, at vi anlægger en helt ny strategi for at kunne få fred i Irak. De forslag, der bliver fremlagt her, er ikke

en færdig pakke med en løsning, som er en 8-punkts-plan, hvor man bare kan starte ved punkt 1 og så slutte ved punkt 8, og så er alt godt og lykkeligt. Det er et forsøg på konstruktivt at sige, hvad det er for kræfter, man bør støtte, hvordan man bør støtte dem, og hvordan man bør agere, hvis vi skal prøve at bevæge os væk fra den ekstremt ulykkelige situation, som Irak er i i øjeblikket.

Den 21. februar 2007 annoncerede statsministeren, at den danske bataljon i Irak skal trækkes hjem. Det er et skridt i den rigtige retning. Ja, det er jo en sejr for fredsbevægelsen, og selv om man vælger at sende nogle flere mand ned inklusive nogle overvågningshelikoptere, så ændrer det ikke ved, at det er en sejr.

Det understreger også, at jo mere man begynder at trække tropperne hjem, desto mere kommer diskussionen på banen: Hvad skal der ske, når tropperne rent faktisk er trukket ud? Og selv om der har været meget kritik af Enhedslistens forslag her i dag, ganske ubegrundet synes jeg, så ændrer det ikke ved, at man på et tidspunkt bliver nødt til at forholde sig til, at den nuværende genopbygningsstrategi, som man fører, er en fejltagelse; at den har slået fejl, og at der skal helt andre boller på suppen. Den diskussion bliver stadig mere presserende, jo mere det kommer på dagsordenen, at de udenlandske tropper skal trækkes hjem fra Irak.

Danmark har en forpligtelse til at rydde op efter sig. Danmark har et medansvar for genopbygningen af Irak. Vi har været med til at smadre Irak, et land, hvor også 655.000 irakere er døde på grund af krigen, og vi har en del af ansvaret for, at Irak i dag er kastet ud i borgerkrig.

I Enhedslisten gør vi os ingen naive forhåbninger. Sådant som situationen ser ud nu i Irak, er det helt ekstremt dystert, og vores analyse er, at der i øjeblikket er to måder, situationen kan udvikle sig på i Irak.

Den ene er, at man trækker tropperne ud, og så bliver det rigtig slemt. Så bliver der rigtig meget kaos, og der bliver endnu mere vold, endnu mere død, endnu mere ødelæggelse, end der er i dag.

Den anden mulighed er, at man venter med at trække tropperne ud for alligevel at blive nødt til at trække dem ud. Og så vil det gå endnu værre end ved det første scenarie.

Der er ingen tvivl om, uanset hvordan man vender og drejer det, at de udenlandske troppers tilstedeværelse ikke er en del af løsningen. De er en del af problemet, og i de 4 år, som kri-

gen har været i Irak, er situationen blevet stadig værre og er endt der, hvor den er i dag.

Hvad angår eventyret om, at det skulle gå så fantastisk godt i det sydlige Irak, nede i Basra, hvor de danske soldater er udstationeret indtil august, har det jo altid været et eventyr, som har haft meget lidt med virkeligheden at gøre. Det har jeg også påpeget gentagne gange i de Irak-debatter, vi har haft her i Folketinget, når statsministeren, udenrigsministeren, hr. Troels Lund Poulsen og andre fra Folketingets talerstol har fortalt, hvordan alting går meget bedre, hvordan tingene går fremad, hvordan Irak bevæger sig mod et demokratisk samfund.

Der må man bare konstatere, at det hele tiden har været forkert, men det bliver jo også endnu en gang understreget af de artikler, som man kan læse i dagens Information. De refererer til en artikel i The Guardian, hvor The Guardian-journalisten kommer til Basraområdet og hilser på en anonym general, som møder journalisten med ordene: Velkommen til Teheran.

Kl. 17.40

Det er jo et udtryk for, at også i Basraområdet har shiamuslimske militser kunnet opruste i ly af den danske militære tilstedeværelse. Det, man har fået, er ikke en irakisk administration. Det, man har fået, er ikke nogle irakiske lokale myndigheder. Det, man har fået, er en lang række shiamilitser, som har delt rovet mellem sig, og som fører krig mod hinanden, når den interne magtbalance er truet.

Er det virkelig det Irak, som vi er sendt derned for at skabe? Det synes jeg ikke. Var det virkelig det Irak, som man tænkte man skulle skabe, da man sendte de danske soldater derned? Det tror jeg ikke. Er det ikke et tegn på, at den militære tilstedeværelse, man har haft, og de soldaters liv, som er blevet spildt på det her, har været forgæves, medmindre man da synes, at det er et smukt og godt Irak, at man overdrager magten til konkurrerende shiamilitser, som forpuster hverdagen for almindelige mennesker i Irak?

Sagen er, at krigen har været ulykkelig. Man har løftet låget på Pandoras æske, og så er tingene kommet ud af kontrol. Og man skal ikke gøre sig nogen naive forhåbninger om, at det meget hurtigt bliver bedre. Men det tidspunkt, hvor man kan gå i gang med en reel genopbygning af Irak, må jo komme på et eller andet tidspunkt, og Enhedslisten er så kommet med nogle forslag til, hvordan vi ud fra et venstreorienteret internationalistisk udgangspunkt mener at man bør

støtte udviklingen i Irak. Det indeholder en lang række elementer. Hr. Søren Espersen og hr. Lars Barfoed var sådan set inde på dem, men bare i en noget sarkastisk udgave, kan man vel kalde det.

Det drejer sig simpelt hen om at støtte de folkelige og demokratiske kræfter, der måtte være. Det er ikke nogen, der hænger på træerne, men der findes faktisk fagbevægelsesfolk. I Enhedslisten har vi inviteret folk fra fagbevægelsen i Irak op til at tage rundt og holde foredrag og diskutere med Enhedslistens medlemmer, og vi mener bestemt, at der er nogle muligheder der. Jeg står ikke her og påstår, at det er masseorganisationer, men det er folk, som er demokratisk indstillet, og det er folk, som det er værd at satse på, hvis man vil have et demokratisk Irak.

Vi mener også, at der skal være massive krigsskadeserstatninger. Det er punkt 3 i planen. USA bruger alene 500 mia. kr. om året på krigsindsatsen i Irak. Når den militære tilstedeværelse på et tidspunkt holder op, vil det kun være rimeligt, at man fortsætter med at bruge de her meget store beløb, men bare til en genopbygning af Irak.

Når de udenlandske tropper på et tidspunkt er ude, vil det være fornuftigt at indkalde til en international konference. Det er punkt 4.

Punkt 5 handler om en fredsproces. Den mindst ringe organisation, vi har til at tage sig af den slags internationale problemstillinger, er jo FN. Det, der er vigtigt også i den her sammenhæng, og som jeg har præciseret flere gange under debatten, er jo, at det er irakerne og ikke FN, der bestemmer i Irak.

Punkt 6 er en afslutning på fredsprocessen. Det handler om, at alle, der har begået krigsforbrydelser, skal stilles for en krigsforbryderdomstol. Det gælder de ansvarlige for krigen – det vil sige også de udenlandske tropper – og de politiske beslutningstagere, som står bag den ulovlige krig i Irak, men det gælder selvfølgelig også soldater og militsfolk, der har begået konkrete overgreb mod civile.

Og så synes vi, at man bør diskutere en sandheds- og forsoningskommission, sådan som man har haft det i Sydafrika. Man har også haft det andre steder, i Mellemamerika efter afslutning af borgerkrige derovre, og det er helt klart et værktøj, som har vist sig nyttigt i en postkonfliktsituation.

Så skal vi helt klart også – det er stadig under punkt 6 – have en uvildig undersøgelse i FN af

hele grundlaget for Irakkrigen, herunder påstandene om masseødelæggelsesvåben. Der har været mange diskussioner her, og der er ingen tvivl om, at Irakkrigen var ulovlig. FN's generalsekretær, Kofi Annan, slog det også fast. Og det kunne være fint at få en grundig undersøgelse af hele grundlaget for Irakkrigen på den baggrund.

Som punkt 7 skal man selvfølgelig kunne genforhandle alle aftaler, der er indgået siden besættelsens start. Mange af de her kontrakter er indgået i strid med folkeretten. De er lavet, mens der var en midlertidig administration, og hvis irakerne kommer med et ønske om en genforhandling af de her kontrakter, så bør man selvfølgelig som den mest naturlige ting i verden sige: Ja, selvfølgelig. Mange af de her kontrakter blev indgået på et ulovligt grundlag i strid med folkeretten. De skal selvfølgelig kunne genforhandles.

Kl. 17.45

Sidste punkt i vores plan er en særskilt dansk indsats. De penge, vi har brugt på krig i Irak, skal i fremtiden bruges – altså et tilsvarende beløb – på en civil genopbygning, krigsskadeserstatning. Og så er der hele flygtningeproblematikken, hvor vi synes, at det ikke er nok med at hjælpe i nærområderne, hvilket er godt og rigtigt, man bør også se på, om man ikke kan lukke nogle flere irakiske flygtninge ind i Danmark. Jordan har 750.000 flygtninge, mens Danmark modtog 13 i 2006; en fuldstændig absurd situation.

Til sidst skulle jeg sige fra hr. Villy Søvndal, at SF støtter forslaget, men ikke er enig i alle bemærkningerne, f.eks. bemærkningen om de 10.000 flygtninge, men de står også for Enhedslistens egen regning.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Forsvarsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Op-hold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden

Anden næstformand (Poul Nødgaard):
Der er ikke mere på dagsordenen.

Fra medlem af Folketinget Jeppe Kofod, der har orlov, har jeg modtaget meddelelse om, at han fra og med den 26. maj 2007 atter kan give møde i Tinget.

Fru Dorrit Knudsens hverv som midlertidigt medlem af Folketinget ophører herefter fra nævnte dato at regne.

Folketingets næste møde afholdes tirsdag den 29. maj 2007 kl. 12.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den dagsorden, der er opslået i salen.

Med hensyn til de øvrige møder i den kommende uge skal jeg henvise til den omdelte ugeplan.

Mødet hævet kl. 17.47
